

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglaš: enostojna m. vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Pavšalni franko.
Ljubljana.
Vseučiliška knjižnica
izvöd.

Uredništvo:
Wolfova ulica 14. Telefon 300
Uprava:
Marijin trg 3. Telefon 44
Kopirani se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Odgovor Davidovića hrvatskemu bloku.

POZIV HRVATSKIM POSLANCEM NAJ PRIDEJO V PARLAMENT.
DAVIDOVIĆ BO SESTAVIL NOVO VLADO?

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Ljuba Davidović je poslal hrvatskemu bloku, ki mu je sporočil, da mu popolnoma zupa in naj ga zastopa v Beogradu, sledečo brzojavko: »Predsedniku Hrvatskega bloka Stjepanu Radiću in dr. Drinkoviću, Zagreb.

V svojem in v imenu svojih prijateljev se vam najtopleje zahvaljujem za Vaše zaupanje, ki ste mi ga izkazali. Zelo mi veseli razumevanje, ki ga izražate v svoji brzojavki za politiko sporazuma med Srbi in Hrvati, ki nikakor ne more imeti uspeha brez imenitne podpore z ene ali druge strani. Pozivam Hrvatski blok, da v akciji, ki jo je začel, prevzame ulogo, odgovarjaajočo njegovemu parlamentarnemu stališču. Hrvatski blok more v tej smeri računati na moje in na sodelovanje mo-

jih prijateljev, ampak tudi na podporo vsega objektivnega javnega mišljenja.

Ljuba Davidović.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Brzojavka, s katero je Ljuba Davidović odgovoril Hrvatskemu bloku in ga pozval naj pride v narodno skupščino, je izzvala splošno pozornost in pri njegovih nasprotnikih veliko poparjenost. — Smatra se, da je sedaj najpripravnejši trenutek, da pride do sporazuma med Srbi in Hrvati. More se reči, da ima Davidović, ako se Hrvatski blok odzove njegovemu povabilu, v narodni skupščini moralno in dejansko večino in da lahko računa na mandat za sestavo nove vlade.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori z vso gotovostjo, da bo Ljuba Davidović še danes prejel od kralja misijo za sestavo nove vlade.

Pašić je vrnil svoj mandat.

KER PAŠIĆ NI MOGEL SESTAVITI VLADE, JE ODLOŽIL SVOJ MANDAT ZA SESTAVO NOVE VLADE. — PAŠIĆ PONOVO DESIGNIRAN ZA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Ministrijski predsednik Nikola Pašić je bil včeraj popoldne v avdienci pri kralju Aleksandru, kateremu je poročal o izidu misije za sestavo nove koalicijske vlade, ki naj bi rešila zakonske predloge o uradnih, invalidih, agrarni reformi v Dalmaciji in povišanju davkov, brez katerih ni mogoče udeležiti sprejetih zakonov. Slikal mu je vse težave, na katere je naletel pri poskusu, sestavi

vlado, ki naj bi z njim izvedla poverjeno mu nalogo. Pašić je prosil kralja, naj ga odveže poverjene dolžnosti. Kralj Aleksander je prosil Pašića naj poskusi še enkrat sestaviti koalicijski kabinet, ki naj reši te zakone. Pašić se je odzval pozivu kralja in bo še enkrat poskusil odstraniti težkoče in dobiti jamstva za izvedbo poverjenega mu mandata.

Pašić nadaljuje razgovore.

PAŠIĆEV SESTANEK S PODPREDSEDNIKOM DEMOKRATSKE STRANKE. — RAZGOVOR Z ZASTOPNIKOM SKS.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Designirani ministrijski predsednik Nikola Pašić je danes dopoldne še enkrat povabil k sebi podpredsednika demokratskega kluba Andrijo Radovića in je govoril z njim o stališču demokratov do eventualne volilne vlade, katero naj bi sestavil Pašić. Obvestil ga je, da je vrnil kralju mandat za sestavo novega kabineta, katerega je vrnil, ker ni mogel najti nobene kombinacije za vlado, ki bi mogla v parlamentu sprejeti potrebne zakone. Kralj mu je zopet ponudil mandat, naj nadaljuje razgovore s posameznimi strankami, da sestavi delovno vlado, ki naj bi razen uradniškega in invalidskega zakona rešila tudi agrarno reformo v Dalmaciji. Pašić se je zlasti zanimal za razmere v demokratskem klubu in je zahteval od Radovića, naj mu da demokratski klub zagotovilo, da bo podpiral vlado s tem, da glasuje za omenjene zakone v narodni skupščini. Pašić je tudi vprašal

Radovića, kako bi se demokratski klub zadržal, ako se parlamentu predloži zakonski predlog o povišanju davkov. Radović je odgovoril, da tvori demokratski klub enoto. (??) Kar se tiče davčnega zakona, je dejal Radović, da bo demokratski klub zahteval, da se mora ta zadeva dobro proučiti in da se mora za izvedbo potrebnih zakonov najti kritje.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Po svoji konferenci s podpredsednikom demokratskega kluba Radovićem je povabil Nikola Pašić k sebi predsednika Samostojne kmetijske stranke Rajerja, kateremu je izjavil, da je vrnil kroni mandat za sestavo nove vlade, da pa ga je kralj prosil, naj nadaljuje pogajanja. Rajer je izjavil Pašiću, da želi kmetijski klub še nadalje sodelovati v koalicijskem kabinetu, da pa nova vlada ne sme le rešiti tri predložene zakonske predloge, ampak da je treba izpopolniti delavni program.

Pašić noče razpravljati z demokrati.

RADIKALI ČAKAJO NA RAZPAD DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Dopoldne je bila konferenca radikalnih ministrstev in načelnikov stranke z Nikolo Pašićem, na kateri so razpravljali o položaju s posebnim ozirom na odgovor ki ga je poslal Davidović Hrvatskemu bloku. Radikalni politiki so prišli do prepričanja, da ne morejo razpravljati z demokratskim klubom kot celoto. Ako se vendarle računa na demokrate, po-

tem prihajajo za radikale v poštev le Svetozar Pribičević in oni demokratski poslanci, ki so njegovi pristaši. — Po tej seji je Pašić zopet govoril s podpredsednikom demokratskega kluba Radovićem. Izjavil mu je, da z demokrati toliko časa ne more razpravljati, dokler se razmere v njihovem klubu ne razjasne, z drugimi besedami, dokler se demokratski klub ne razcepi.

Debata v dem. klubu o sestavi nove vlade.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Po svoji konferenci s Pašićem je Andrija Radović poročal demokratskemu klubu, ki se je sestel k seji, o podrobnostih svojega porazgovora z designiranim ministrijskim predsednikom Pašićem in ga je poprosil, naj otvori debato o svojem stališču do ponovnega mandata Pašičevega, posebno pa do zakonov, ki

naj jih sprejme nova vlada. Naglašal je, da ga je Pašić zaprosil, naj pride popoldne ob 6. zopet k njemu in naj mu sporoči, kako stališče bo zavzel demokratski klub v vprašanju rešitve vladne krize. V debati, ki se je na to razvila, so govorili Davidović, Pribičević in dr. Krstelj. Debata se je ob 4. popoldne nadaljevala in traja dalje.

KONFERENCA MINISTRSKIH PREDSEDNIKOV ZAVEZNIŠKIH DRŽAV.

London, 11. decembra. (Izv.) Sedanja konferenca ministrijskih predsednikov štirih zavezniških držav v Londonu bo meditev spornih zadev ugotovila le v velikih potezih. Glede podrobnosti pa naj se še pred 15. januarjem 1923 skliče posebna konferenca. Ako se doseže sporazum o medzavezniških dogovilih, se povabijo na gospodarsko kon-

ferenco v Bruslju tudi interesirane države male antante.

London, 11. decembra. (Izv.) Ministrijski predsedniki zavezniških držav so se tri ure posvetovali o nemški noti. Prišli so do prepričanja, da je nemška nota nezadostna in da Nemčija lahko vrši svoje obveznosti. Po daljši debati so sklenili, da se predloži nemške vlade glede olajšave o plačevanju vojne odškodnine odklonijo.

GRČIJA SE NE MISLI ODNEHATI.

Pariz, 11. decembra. (Izv.) »New York Herald« poroča iz Aten, da je revolucionarni odbor štirinajstotice odpotoval na fronto, da uvede reorganizacijo vojske. Dasi je državna blagajna prazna in naletava oskrba vajakov na velike težkoče, upa ta odbor, da spravi zopet nekaj divizij na noge in jih popolnoma opremi.

FAŠISTOVSKA NASILJA V TRSTU.

Trst, 11. decembra. (Izv.) Včeraj so priredili fašisti novo slavnost. Razvili so namreč dva nova praporčka za dve novi skupini fašistovske sekcije v Barokovljah pri Trstu. Razvija so se udeležili razni fašistovski oddelki iz mesta in predmestij. Pojavil se je prvokrat tudi oddelk fašistov na konjih. Nekaj novega je tudi to, da je duhovnik blagoslovil oba prapora. Ali je bil duhovnik fašist, tega se ni moglo izvedeti. Zvečer so priredili zabave na raznih krajih. Šentjakovski fašistovski oddelk je priredil veselico v dvorani slovenskega delavskega konzumnega društva pri Sv. Jakobu, ki se nahaja tik poslopja, kjer imajo fašisti svojo sekcijo. Dvorane pa niso obdržali, marveč so jo po končani zabavi izpraznili. Bati se je bilo, da jo obdrže, kar bi bilo velika škoda za Slovence v Trstu, ker jim je ostala sedaj samo še ta dvorana za slovenske prireditve.

POLITIČNO NASILSTVO FAŠISTOV NA TIROLSKEM.

Innsbruck, 11. decembra. (Izv.) Kakor piše »Allgemeiner Tiroler Anzeiger«, zahteva fašistična stranka na južnem Tirolskem, naj se sedež provincialne vlade prenese iz Trentina v Bolcan in naj se ampeška in valsuganska dolina, kakor tudi Judikarije dodelijo sosednjim provincam.

V MILANU JE ZMAGALO FAŠISTOVSKO NASILJE PROTI SOCIJALISTIČNIM STRANKAM.

Milan, 11. decembra. (Izv.) Pri večerašnjih občinskih volitvah so dobili večino blokaši, t. j. fašisti in nacionalistične stranke. Najmogočnejša socijalistična trdnjava je sedaj padla na veliko žalost vsega socijalističnega sveta v Italiji. Po dosedanjem izidu volitev so dobili blokaši 86.514, unitarci 45.049, maksimalisti 17.186 in komunisti 3286 glasov.

Borzna poročila.

Curih, 11. decembra. Berlin 0.0625, New York 531.50, London 24.30, Pariz 37.15, Milan 26.50, Praga 16.825, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.75, Bukarešta 3.25, Varšava 0.0325, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 11. decembra. Dunaj 11.67, Budimpešta 349, Milan 42.643, Praga 26.633, Pariz 59.451, London 38.902.50, New York 848.82, Curih 160.597, Beograd 10.423.

Praga, 11. decembra. Dunaj 4.24, Berlin 33, Rim 159, avstrijske krone 4.225, Budimpešta 131.50, Pariz 222.75, London 143.85, New York 31.40, Curih 594.75, Beograd 39.25.

Dunaj 11. decembra. Devize: Zagreb 234.75—235.25, Beograd 899—901, Berlin 8.45—8.75, Budimpešta 30.65—30.75, London 326.500—327.100, New York 71.525—71.675, Milan 3566—3574, Pariz 5019—5031, Praga 2257—2263, Sofija 531.50—532.50, Curih 13.460—13.490. Valute: ameriški dolarji 71.150—71.450, bolgarski levi 510—514, nemške marke 8.60—9.60, angleški funti 326.000—327.000, francoski franki 5060—5090, italijanske lire 3532.50—3547.50, jugoslovanski dinarji 886—890, romunski leji 422—424, švicarski franki 13.370—13.430, češkoslovaške krone 2240—2250, madžarske krone 29.80—30.

Zagreb, 11. decembra. Devize: Dunaj 0.1125—0.1175, Berlin 0.94—1.14, Budimpešta 3.20—3.50, Bukarešta 47—0, Italija 374—378, London 339.50—344.50, New York 74.50—75.50, Pariz 527.50—532.50, Praga 239.30—239.50, Švica 1405—1415, Varšava 0.44—0.54. Valute: ameriški dolarji 73.50—74.50, avstrijske krone 0.1135—0.1185, češkoslovaške krone 233.50—236.50, angleški funti 334.50—339.50, francoski franki 522.50—527.50, madžarske krone 3.20—3.50, romunski leji 0—49, italijanske lire 370—374, poljske marke 0—0.46.

Beograd, 11. decembra. Devize: Dunaj 0.115—0.12, Bukarešta 46—48, Berlin 0.92—1.02, Budimpešta 3.55—3.65, Solun 95—99, Sofija 57—59, Pariz 519.50—523.50, Praga 233—237, Ženeva 1396—1400, Milan 365—369, New York 73—74, London 334.50—337.50, Valute: romunski leji 46—48.

Italija.

Večkrat smo že na tem mestu povdarili, kam nas lahko pripelje politika, ki jo je vodila naša vlada do sedaj nasproti Rusiji. Zdaj se zdi, da se je začelo svitati tudi v Beogradu, in poroča se, da pride v kratkem v Beograd zastopnik oficijelne Rusije. Sicer se v isti sapi zatrjuje, da to ne pomeni obnovitve diplomatskih odnošajev ampak samo trgovskih stikov, vendar ni treba jemati takih komentarjev preveč tragično. Glavno je, da pridemo zopet enkrat sploh skupaj.

Za to je namreč že skrajni čas, vendar upajmo, da ne še prepozno. Že v Lausanni zavzema zastopnik Italije nasproti Rusiji stališče, ki je najbolj karakterizirano s tem, da sta bili Francija in Anglija naravnost presenečeni. In Mussolini je izjavil v pogovoru Krasinu, da je nujno potrebna obnovitev stikov med Italijo in Rusijo, ta obnovitev stikov pa da je v popolnem obsegu nemogoča brez priznanja sedanje ruske vlade s strani Anglije.

Ta dejstva kažejo, da Italija ne misli čakati na Anglijo in Francijo, da priznati sedanjo rusko vlado, ampak da bo šla v tem kot v marsikaterem drugem oziru popolnoma svojo pot. S tem je treba računati, in zdi se, da je začela naša vlada tudi res s tem računati kot z danim dejstvom.

Kajti gotovo je, da Rusija trpi pod sedanjim stanjem nepriznanja s strani večini in da bi žrtvovala mnogo za tako priznanje. Res je sicer, da je Rusija bogata in velika država, vendar je moderno gospodarsko življenje tako zvezano v en kompleks, da ne more danes nobena

civilizirana država uganjati kake avtarkije.

Ker pa so Italijani dobri politiki in velja v politiki pravilo: do ut des, (daj, da dam), zato ni brez pomena vprašanje, kaj bo zahtevala Italija za protislugo priznanja ruske vlade. In odgovor na to vprašanje ni za nas ravno pomirljiv. Kajti edina pot, ki je prosta za italijansko ekspanzijo, je pot proti Izohodu: torej ozemlje ob Adriji, Trst, Reka in Vallona so kajžipoti tega imperalističnega stremjenja.

Da pa si zagotovi svobodo gibanja, si stvarja Italija široko podlago. Ona se ne misli ustaviti pri priznanju sedanje ruske vlade, ona gre mnogo, mnogo dalje.

Že ob času koroškega plebiscita je bilo vidno vsakomur protežiranje Nemške Avstrije s strani Italije. Res je sicer, da je imela tu predvsem namen, škodovati naši državi, skoro gotovo na to, da je že takrat zasledovala Italija še poseben cilj. Kajti takoj po končani vojni so se zopet začele kazati simpatije, ki jih je gojila oficijelna Italija vedno do Nemčije. In te simpatije so se množile vedno bolj, dokler ni prišlo do nemško-ruske zveze. Od takrat dalje pa so si izbirali razni italijanski državniki, in ne najslabši, nemške liste za forum, kjer so obtoževali svoji nekdanji zaveznici Francijo in Anglijo.

To jasno razkriva italijanske namene: Italija se vrača k svoji stari ljubezni, k Nemčiji, in hoče tvorit novo trozvezo: Italija, Nemčija, Rusija. Ali se ji bo to posrečilo, je morda še vedno odvisno vsaj nekoliko od nas.

Pregled situacije v Beogradu.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) Radikalni klub je imel danes sejo, na kateri je sklenil, da po odgovoru Davidovića Hrvatskemu bloku ne more razpravljati z demokrati, dokler se ne razcepijo in se na ta način razjasnio razmere v njihovem klubu. Nikola Pašić je o tem sklepu svoje stranke takoj obvestil podpredsednika demokratskega kluba Andrijo Radovića, Radikalci in demokrati so zelo vznemirjeni, ker se z brzojavko Hrvatskega bloka in z Davidovićevim odgovorom padle vse njihove kombinacije v vodo. Okrog 11. se je zbral demokratski klub k seji, ki je bila zelo burna. Radović in Pribičević sta vprašala Davidovića, ali bo podpiral koalicio. Davidović je odgovoril, da so on in njegovi prijatelji za to, da se sprejmeta uradniški in invalidski zakon, toda glede režima in politike sporazuma med Srbi in Hrvati morajo ostati na svojem dosedanjem stališču in nikakor ne nameravajo popustiti. Seja demokratskega kluba se popoldne ob 4. nadaljuje. Gotovo ne bo imela večjega uspeha kakor dopoldanska. Pašić je

kakor navadno zelo miren in čaka na dr. Korošca, da z Jugoslovanskim klubom, Maglajlićevu skupino muslimanov in Samostojno kmetijsko stranko, ev. tudi brez Pribičevića sestavi novo vlado. Izgleda pa so zelo slabi, ker je dr. Korošec že v Ljubljani izjavil, da je za revizijo ustave in da ne bo podpiral Pašič-Pribičevićevega režima. Radikalci zatrjujejo — in eni so dobro poučeni — da bo Pašić še nočal ali najkasneje jutri dopoldne po konferenci z dr. Korošcem zopet vrnil kralju svoj mandat, na kar bo krona povabila k sebi na posvetovanje voditelje opozicije in sicer Davidovića, Protića, dr. Korošca, dr. Spaha in Lazića. Kakor stvar sedaj stoji, bo kralj poveril sestavo novega kabineta Ljubi Davidoviću, o katerem zatrjuje njegovi pristaši, da bo sestavil novo vlado v polovici dneva in da je v tem zmislu že pripravil vse potrebno. Davidovićeva vlada bo poslovni kabinet in se bo po sprejemu invalidskega, uradniškega in davčnega zakona izpremenila v volilno vlado.

Kombinacije.

Beograd, 11. decembra. (Izv.) V radikalnih krogih se zatrjuje, da bo Nikola Pašić še danes definitivno vrnil kroni svojo misijo, ne zaradi tega, ker ne more sestaviti nove vlade, ampak zato, da izigra demokrate, ker radikalcii dvomijo, da pride Hrvatski blok v Beograd, tudi ako kralj poveri Davidoviću sestavo novega kabineta. Drugi politični krogi smatrajo kot gotovo dej-

stvo, da pride v tem slučaju Hrvatski blok prav gotovo v narodno skupščino, kar je sicer svečano izjavil tudi v svoji brzojavki Davidoviću. Drugi zopet mislijo, da se bo Pašić umaknil Stojanu Protiću, da na ta način ostane radikalna stranka na krmilu. Smatrajo, da je popolnoma gotovo, da se bo radikalni klub izjavil za Protića, čim vrne Pašić svoj mandat in se umakne.

Tajen dogovor med malo antanto in Rusijo.

Pariz, 11. decembra. (Izv.) »New York Herald« poroča, da se je v Lausanni sklenil tajen dogovor med zastopniki male antante in rusko delegacijo. Po tem dogovoru bo mala antanta pri-

znala ruske soviete, moskovska vlada pa aneksijo Besarabije po Romuniji. Dogovor se vrši tajno, vendar pa so bile o njegovi vsebini obveščene vele-sile, predvsem Francija.

Potek konference v Lausanni.

TURČIJA V EVROPI NE SME IMETI ŠTEVILNEJŠE VOJSKE KAKOR BOLGARIJA.

Lausanne, 11. decembra. (Izv.) Včeraj popoldne je imel vodja ruske delegacije Čičerin z načelnikom Turkov, Izmed pašo, dolgo konferenco. Porazgovora sta se udeležila tudi ruska strokovnjaka za pomorske stvari, admiral Berens in Ledebev.

Lausanne, 11. decembra. (Izv.) Glede vojaških klavzul bodoče mirovne pogodbe doznava Švicarska brzojavna agencija, da se glede Anatolije ne bodo zahtevale nikake omejitve. Vendar

se bo morala Turčija obvezati, da v Evropi ne bo imela močnejše vojske kot Bolgarija.

POVRATEK DR. IVAN SUŠTERŠIČA.

Ljubljana 11. decembra. Danes zvečer se je vrnil v Ljubljano dr. Ivan Sušteršič. Na kolodvoru so ga pričakovali njegovi najzvestejši pristaši, ki so z njim vred krenili v protiklerikalno smer.

V Lausanni.

Kakor smo že zadnjič napovedovali, se je lausanska konferenca popolnoma oddaljila od programa, ki je imel kot prvo točko ureditev turško-grškega spora, in igralo vlogo samo še interes vesilj; za sedaj Carigrad.

Ta točka je sama na sebi zelo težka, ker nobena velesila ne prizna drugi Carigrada, težka še bolj zaradi tega, ker nastopa sedaj Rusija in Turčija skupno, kar ni bilo v orijentskem vprašanju ravno v navadi. Da bosta šli Rusija in Turčija skupno, se je sicer domnevalo, ali popolno jasnost v to vprašanje je prinesel šele Čičerinov govor na konferenci. Dočim je izmet paša govoril izmikalno, je nastopil Čičerin javno za turško zadevo, zahteval izpraznitve Carigrada in popolno svobodo za Turčijo, da naredi z Dardanelami, kar hoče sama.

Jasno je, da se je morala Anglija temu upreti, ker ve, kaj pomeni za Rusijo Carigrad in tudi ve, da ga Rusija ne prisojita Turkom kar tako iz darežljivosti. Če se zavzema Rusija za turški Carigrad, je to samo znamenje, da upa priti Rusija na ta način hitreje do svojega cilja, t. j. do ruskega Carigrada, in da so Turki že domenjeni z Rusi. To kaže interview, ki ga je dal Čičerin žurnalistom in kjer razmotriva tri možnosti rešitve dardanelskega vprašanja. Prva možnost pa je, pravi Čičerin, da bi bili Rusi zasedli Carigrad, če bi bili hoteli. To pove mnogo.

Pri tej situaciji se je zdelo lordu Curzonu najbolj umestno, da skliče takoj konferenco med angleškim, francoskim in italijanskim zastopnikom, ki

naj vzgotovijo pogoje, ki naj se stavijo Rusiji in Turčiji. Rusija je sicer odgovorila takoj, da ne prizna prav nobenih pogojev, ker je enakopravna z vsemi velesilami. Navzlic temu je lord Curzon kot predsednik konference takoj zaključil sejo in napovedal datuma, kedaj se zopet vrši. Misli pač do takrat, ko se sporazumejo Anglija, Francija in Italija.

Med tem pa se je izkazalo, da drži Italijanski zastopnik popolnoma z Rusi in angleški in francoski listi namigavajo, da je čisto navaden ruski zaupnik, ki se ne sme pripustiti k zaupnim sestankom ter zahtevajo od Mussolinija, naj se jasno izjavi, kako politiko misli zasledovati.

Ko je tako Čičerin počasi eliminiral iz zveze Italijo, se je vrgel na to, da razbije še angleško-francosko zvezo. Izjavil je, da Francija ne vodi v Orijentu francoske — ampak angleško, torej Turčiji sovražno politiko, ki bo imela za posledico uničenje francoskega prestiža med muslimanskim svetom. To je v Franciji v žalo, zlasti ker se ni pozabljena najnovejša preteklost, ko je hotela Anglija izriniti Grčijo za to, da izlira iz Orijenta Francijo. Nervoznost vlada na francoski in angleški strani in nek član angleške delegacije je javno izjavil: »da je že par let ime francosko-angleškega prijateljstva samo še maska, ki zakriva razvaline: to prijateljstvo je treba skleniti popolnoma z nova in na novi podlagi zopet v Lausanni.« — Znamenja pa, pod katerimi se misli skleniti to prijateljstvo, ne napovedujejo nič kaj dobrega.

Slovenske gospodarske razmere.

I. NAŠE POLJEDELSTVO.

Kakor vsa naša država, tako ima tudi Slovenija za enkrat še izrazito agrarni značaj, kajti njena socialna struktura je danes nekako sledeča: V poljedelstvu in šumarstvu je zaposlenih približno 61, v industriji in obrti 18, v trgovini in prometu 8, v javnih in prostih poklicih 13 odstotkov.

Kakor razvidno iz teh števil, je zaposlena pri nas še vedno skoro dvetretjinska večina prebivalstva v kmetijstvu, zato lahko trdimo, da smo tudi Slovenci še vedno kmetijski narod, čeprav ne več v toliki meri kot ostala plemena naše države, vendar je pa položaj našega kmetijstva popolnoma drugačen kot po ostalih pokrajinah. Večina slovenske zemlje je gorata in ima deloma izrazito alpski značaj, zato je popolnoma naravno, da Slovenec ni poljedelec v ožjem pomenu besede, kakor n. pr. Vojvodinec, ampak prevladujeta pri njem zlasti živinoreja in šumarstvo. To je razvidno tudi iz gospodarske izrabe naše zemlje, ki nam nudi nekako sledečo sliko:

Na njive in vrtove odpade približno 18, vinograde 2, travnike 17, na pašnike 15,5, na gozdove 41,5, na neproduktivna tla 6 odstotkov od celokupne Slovenije, ki znaša danes v mejah Jugoslavije okroglo 16.200 kvadratnih kilometrov. Pa tudi po njivah, ki ne obsegajo kakor smo videli niti petino naše površine, se pri nas ne seje žito v taki meri kot po ostalih pokrajinah države, kajti z žitom je zasejanih komaj 60 odstotkov njiv (v Srbiji 95 odstotkov), ostalo se pa porablja za pridelovanje krompirja (14 odstotkov; v Sr-

biji samo 1 odstotek), fižola, zella, detelje itd. Žito je skoro enako porazdeljeno na vse vrste, kajti zasejanih je bilo:

s pšenico 16 odstotkov njiv, na 1 ha se je pridelalo 10,5 q, z ržjo 13,8 odstotkov njiv, na 1 ha se je pridelalo 9,3 q, z ovsmo 12,5 odstotkov njiv, na 1 ha se je pridelalo 9,8 q, s koruzo 11,3 odstotkov, na 1 ha se je pridelalo 13,4 q, z ječmenom 6,3 odstotkov, na 1 ha se je pridelalo 9,2 q.

Če pogledamo te številke, vidimo da je produktivnost naše zemlje v primeri z ostalimi pokrajinami naše države majhna, vključ temu, da obdeluje naš kmet svojo zemljo razmeroma že zelo racionalno in intenzivno ter se že v veliki meri poslužuje modernih tehničnih pripomočkov, kakor, kakor umetnih gnojil, strojev itd. Vzrok tej nizki produktivnosti leži v prvi vrsti v nerodovitnosti naših tal, vsled česar seveda naš kmet ne bo mogel v žitoreji nikdar konkurirati s hrvaškimi ali vojvodinskimi, obratno tamkajšnja žitoreja bo v doglednem času našo popolnoma ubila. Visoko produktivnost smo dosegli samo v pridelavi krompirja, namreč 82,5 q na 1 ha (v Srbiji 38 q). Glede na vse te okoliščine je produkcija slovenskega poljedelstva nekako sledeča:

pšenice in rži okroglo 850.000 q, ječmena 110.000 q, ovsa 350.000 q, koruze 430.000 q, krompirja 3.130.000 q, vina 650.000 hl, fižola, graha in leče 75.000 q, zolja 410.000 q, sadja 700.000 q.

Že iz teh števil, bo razvidno, da je Slovenija v agrikulturnem oziru visoko pasivna. Malo je pri nas celo kmetov,

ki pridolajo žita dovolj za lastno prehrano, večina ga mora pa še dokupovati. V splošnem lahko mirno trdimo, da mora Slovenija uvažati nad eno tretjino žita, ki ga rabi za svojo prehrano. Za svojo porabo pridolamo le krompirja, izvažamo pa lahko od svojih poljedelskih produktov samo nekoliko fižola, sadja, vina in nekaj manj važnih pridelkov.

Politične vesti.

Sedanje razmerje strank v parlamentu.

Razmerje izvoljenih poslancev v narodni skupščini je sedaj sledeče: radikalci imajo 92 poslancev, demokrati 85, jugoslovanski klub 28, zemljoradniki 23, muslimanska skupina dr. Spaha 14, Maglajičeva 10, socijalisti 10, samostojna kmetijska stranka 8, demokratiški disidenti 8, narodni seljaški klub 7, republikanci 3, radikalni disidenti 2, narodni socijalisti 2, zemljoradniški disidenti 2, Protič in dr. Ivančič 2 in dr. Trumbič in dr. Häussler 2, skupaj 299. Zunaj parlamenta stoji Radičevci z 48 mandati, hrvaška zajednica 11, Frankovci 3 in komunisti (razveljavljeni) 58, vsega skupaj torej 419 poslancev. — Prinašamo gornje številke v svrhu boljšega razumevanja izjave Hrvatskega bloka.

Kdo vara javnost?

Na vse mogoče načine se trudi »Jutro«, da odvrne od JDS krivdo, da je danes Ljubljana v rokah klerikalcev. »Jutro« trdi, da bi se NSS prav lahko zvezala z JDS, če je že sprejela glasove SKS in narodnih radikalcev. Že ponovno smo ugotovili, da z JDS narodni socijalisti niso mogli iti iz enostavnega razloga, ker so njeni voditelji nosilci današnjega režima. Prav tako NSS tudi ne bi mogla skupno nastopati z SKS in narodnimi radikalci, če bi ti zahtevali od »Jugoslovanske zajednice«, da njim na ljubo zataji resolucijo zagrebškega kongresa. Če je pa SKS in radikalna stranka ponudila »Jugoslovanski zajednici« svoje glasove brez vsakih zahtev, kdo bi jim ubranil glasovanje, ki pritiče vsakemu državljanu? SKS in radikalci so uvideli, da se bojuje v Ljubljani samo boj med »Jugoslovansko zajednico« in klerikalci in naravno je, da so se odločili za edino resno protiklerikalno kandidatno listo, ki jo je predstavljala »Jugosl. zajednica«. — Vsako cepljenje glasov je pomenilo indirektno podpiranje klerikalcev, katerega so tudi zagrešili mladinski voditelji okrog JDS, ki so vsled svoje strankarske zagrozenosti samostojno nastopali in s tem razdvajali napredno volilstvo. JDS bi morala voliti »Jugosl. zajednico«, če je hotela res aktivno nastopiti proti klerikalcem. Tako so pa gospodje okrog »Jutra«, ki so voditelji JDS, podali zopet nov dokaz o nedoslednosti in neiskrenosti napredne borbe s tem, da so raje naselili zapeljivim besedam dr. Žerjav in tako pripomogli do klerikalne zmage v Ljubljani.

»Jutro« šteje.

Neodpustljiv nacionalni greh je zagrešil dr. Žerjav, ker je z novim volilnim redom za občinska zastopstva večjih mest ustvaril položaj, da lahko pri prih. volitvah dobe v Mariboru in Ptuj občine v roke Nemci. »Jutro« sedaj zagovarja dr. Žerjavov volilni red in preteva Slovence v obmejnih mestih. Seveda vse štetje ne velja nič, ker je svojčas hotel biti vsakdo Slovenec in danes pri tainem glasovanju nešteto takozvanih »Slovencev« gotovo ne bo glasovalo za izrazito slovenske stranke. »Jutro« naj kar še enkrat lepo vpraša

JDS organizacije v Mariboru in Ptuj ter se bo lahko iz svojih vrst prepričal, da je ravno z dr. Žerjavovim volilnim redom v nevarnosti slovenski in državni interes v obmejnih mestih.

Bolgarija zahteva pravico za uvedbo splošne vojaške obveznosti.

Zaradi revolucionarnih dogodkov v Cústendilu je bolgarsko vlada pooblastila ministrskega predsednika Stamboliškega kot načelnika bolgarske delegacije na orijentski konferenci v Lausanni, naj na konferenci stori vse korake, da dobi Bolgarija zopet vojsko na podlagi splošne vojaške dolžnosti, ker armada prostovoljcev ne more zadoštevati za vzdrževanje reda in miru v državi.

Clemenceau za sporazum med Ameriko, Francijo in Anglijo.

Senator Lodge je dal na čast bivš. francoskemu ministrskemu predsedniku Clemenceauju v Cantonal Memorial Hallu kosilo, katerega se je udeležilo nad dvatisoč oseb. Ob živahnem odobravanju je imel Clemenceau govor, v katerem je zavračal obrekovanje, češ da je Francija militaristična in imperijalistična. Clemenceau je nadalje izjavil, da ne zahteva od Zedinjenih držav, naj posežejo v razmere v Evropi, ampak le vprašuje, ali se Amerika, ki se je bojevala za cilje versailske mirovne pogodbe, ne čuti tudi soodgovorna. Francija si želi predvsem miru. Mirovna pogodba se mora izvesti in najboljše sredstvo za to bi bil sporazum med Ameriko, Anglijo in Francijo.

Mussolini izjavlja.

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je v razgovoru z novinarji neodločneje zanikal, da namerava sprožiti vprašanje zvišanja odstotne mere vojne odškodnine, ki jo ima plačati Nemčija Italiji. Kar se tiče konference, je izjavil, da ima Turčija netopidne pravice, da pa njena suverenost ne sme segati preko Marice, sicer utegnejo nastati spori na Balkanu, ki lahko dovedejo do usodepolnih posledic.

Zedinjene države proti vsaki vojaški zvezi in proti takojšnji razorožitvi na morju.

Listi poročajo iz Washingtona: V svoji poslanici kongresu izjavlja predsednik Harding izrečno, da Zedinjene države severoameriške nikoli ne bodo podpisale mirovne pogodbe, ki bi vsebovala vojaško zvezo. Zedinjene države bi se tudi izognile vsaki obveznosti, da bi z njihovo pomočjo društvo narodov zahtevalo takojšnjo ratifikacijo mornariškega dogovora, sklenjenega v Washingtonu, ki naj bi se raztegnil na vse države, tako da bi se preprečile bodoče vojne.

Mednarodni ženski kongres v Haagu.

V prisotnosti zastopnic 17. držav je bil 8. t. m. v Haagu otvoren mednarodni ženski kongres, ki je sprejel resolucijo, v kateri se ministrski predsedniki zaveznških velesil pozivljajo,

naj s končno ureditvijo vojne odškodnine vzpostavijo zaupanje sveta, da se na ta način omogoči povratek normalnih gospodarskih razmer, ki edino more zagotoviti uspešno mednarodno delovanje. Zvečer je zahteval v svojem govoru na zborovanju lord Palmoor, naj se izpremene mirovne pogodbe in prenehajo napačne trditve, da je samo ena država odgovorna za svetovno vojno.

Gospodarstvo.

SANACIJA AVSTRIJSKEGA GOSPODARSTVA.

S sprejetjem zakona o obnovi se je pričelo pričakanje za sanacijo Avstrije uresničevati. Avstrijski gospodarski krogi pričakujejo, da se bo sedaj vrnilo zaupanje inozemstva v avstrijsko finančno gospodarstvo. Reformni in finančni program, s katerim namerava Avstrija doseči ravnotežje proračuna, predvideva: 1. dalekosežno reformo državnih obratov in sicer pred vsem trgovsko vodstvo monopolov in montanističnih obratov, prilagodjenje železniških, poštinih, brzojavnih in telefonskih tarifov obrat. stroškom, združitve poštne, brzojavne in telefonske uprave, oddajo industrijskih obratov, polno izrabljanje delovnih moči v okviru zakonitega delavnega časa, dalekosežno znižanje števila nameštencev; 2. štedilne ukrepe pri oblastni upravi in sicer skrčenje dela uradov in osebja, izkoriščanje delavnega časa, odpravo plačevanja nadur, naravnih prejemkov in drugih ugodnosti, zmanjšanje števila ministrstev, združitve uradov, odpravo vseh nepotrebnih inštanč, razpustitev oziroma združitve oblasti in uradov (n. pr. razpustitev višjih deželnih sodišč, višjih državnih pravdnistev, rudarskih nadzorništev itd.) uvrstitve državne komisije za socializacijo v drugo ministrstvo; 3. zvišanje dohodkov in sicer med drugim pobiranje carine v polni zlati vrednosti, pobiranje izvoznih pristojbin, posebno za les, zvišanje potrošnine posebno pri žganju, pivu in vinu, reformo davčne tehnike, upeljavajo davkov in razpečevanje blaga, zvišanje kolokvni in pravnih pristojbin itd.; 4. odpravo obrestonosnih posojil deželam in občinam, ki jih sanacijski program od januarja 1923 dalje več ne dopušča. Državne prispevke k personalnim izdatkom dežel je odpraviti do konca leta 1924. Ta le na kratko in izveleku navedeni program bodo uresničili legislativni ukrepi zakona o obnovi. Na podlagi konkretnih zakonitih odredb bo mogoče, da se ti v zakonskem načrtu predvideni ukrepi izvedejo v okviru programa tako, da bo koncem leta 1924 v avstrijskem državnem gospodarstvu doseženo hudežarno ravnotežje. S stališča sosednih dežel, ki stoji v Avstriji v živahnem gospodarskem prometu, je odkritosrečno pozdravljati, da se je avstrijska vlada s tako odločnostjo lotila gospodarske sanacije, ki kaže svoje uspehe že sedaj v stabilizaciji avstrijske valute kljub padanju marke.

† Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v četrtek dne 14. decembra 1922 ob 15. uri popoldne v zborniških prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Načrt zakona o neposrednih davkih. 3. Eksekucijske pristojbine in davčnem postopanju. 4. Na-

E. A. Poe: Črna mačka.

Od nekaj sem ljubil živali, in že kot otrok sem imel vedno kopo ljubljencev kraj sebe. Ko sem se oženil, sem vesel opazil isto nagnjenje pri svoji ženi. Tako sva imela vso mogočo žival doma: pičice, zlate ribice, lepega psa, malo opico in mačko. To je bila nenavadno velika lepa žival, popolnoma črna in čudovito razumna. Njena pamet je obudila v moji ženi skoro babjevost, češ, da so se v mačkah večkrat skrivale čarovnice. No, Pluto — tako je bilo mački ime — je bil moj ljubljencec, moje vse. Navdih sem je, da me je spracmljal, kamor sem šel — celo na ulico je hotel z menoj. S to mačko pa pričnija moja čudna povest, ki mi je morda bralec niti verjeti ne bo hotel. Toda saj ne zahtevam. Jutri moram umreti, pa hočem danes osvoboditi dušo od težkega bremena in povedati svetu na kratko vse, kar se je godilo in me končno upropastilo.

Moja zakonska sreča in moje prijateljstvo s Plutom ni trajalo dolgo. Čez par let sem se udal pijaci, postajal razdražljiv in se večkrat v svojem razpoloženju znosil nad svojo okolico. Celotno ženo sem se lotil. Samo proti Plutu sem bil še obziren, dasi me je njegova ljubezen vedno bolj dražila. In čim bolj sem pil, tem bolj je rasel v meni odpor proti njemu. Nekega večera sem se vrnil popolnoma pijan in si domišljal, da se mi mačka izogiblje. Skočil sem za njo, pa me je najbrže iz strahu rahlo ugriznila v roko. V trenutku me je zgrabila demonična jeza, da sam sebe nisem več poznal. Potegnil sem nož iz žepa,

ga odprl, pograbil ubogo žival za vrat in ji pazljivo izrezal eno oko iz očesne otlina.

Drugo jutro, ko sem se streznil me je žrlo čustvo groze in kesa. Toda le mimogrede. Sirmoglavil sem v nezmernost in vino je odplavilo vsak spomin.

Med tem je mačka pomalec okrevala. Seveda je z grozo odskočila, kadar koli me je ugledala in ta njen naravni strah me je zopet začel razburjati. Satan je bil v meni. Mučil me je nerazumljivi nagon, zločin nad nedolžno živaljo. Nisem se mu mogel ubraniti. Lepega jutra sem napravil zanjko, jo hladnokrvno vrgel mački na vrat in jo obesil na vejo nekega drevesa. Obesil sem jo s solzami v očeh, obesil — dasi sem vedel, da me je ljubila in mi ni dala nobenega povoda za tako grozodelnost.

Tisto noč je izbruhnil v moji hiši ogenj. Le s težavo smo si rešili golo življenje — moja žena, sluga in jaz. Vse drugo je uničil požar. Hišo in celo moje imetje. Odsel sem se udal obupu. Sredi mojega strašnega pijančevanja pa sem naenkrat pričel žalovati za izgubo mačke. Z vedno večjo pozornostjo sem pregledoval bedne luknje, kjer sem zdaj poplaval, da bi ugledal podobnega ljubljenceca iste barve in postave.

Nekoč sem čepel ponoči zopet v podobni pivnici. Komaj še pri zavesti sem naenkrat opazil na omari nekaj črnega. Šel sem tja in potipal. Bila je črna mačka — zelo velika — kakor Pluto, samo z belo liso na oprsju. Ko sem jo pobozal je takoj vstala, pričela presti in se podrsala ob moji roki. Tako žival sem iskal. Božal sem jo cel večer in ko sem odhajal, je šla z menoj. Gostilničar ni

sprejel zanj nobenega denarja, ker sam ni vedel, odkod se je pritepla. Udomačila se je takoj in postala tudi ljubljenska moje žene.

Toda kmalu se je zgodilo z menoj, kakor pri prvi mački. Moja čustva so se pomalec spremenila v nenaklonjenost; mačka mi je postala zopna, in kmalu sem jo besno sovražil. Moja mržnja do nje se je še povečala, ko sem nekoč opazil, da ji manjka eno oko kakor Plutonu. Med tem, ko me je ona ljubila bolj in bolj. Če sem sedel, mi je zlezla na kolena, če sem šel ven, mi je lezla med nogami — kadar sem prišel domov, mi je pritekla nasproti in plezala po meni. Bodo me je, da bi jo unčil z enim samim udarcem in vendar je nisem. Deloma me je zadrževal opomin na moj prvi zločin, deloma pa sem se živali res bal. Ta moj strah je bil nekaj čudnega, nerazumljivega, ki ne najdem zanj pravega pojasnila. Večala ga je še neka blazna domišljija, da ima tista bela lisa na mačkinem vratu podobo vislice... O, žalostno, strašno orodje sramote — duševnih muk in smrti!

Ah, moj mir je bil proč! Po dnevu me ni pustila žival niti trenutek samega, ponoči pa sem vsako uro planil v silnem strahu iz groznih sanj — na moje prsi je težila strahotna prikazen ter zverci in zdelo se mi je, da čutim njeno vročo sapo po obrazu. Podlegel sem pritisku tolikih muk — ničesar dobrega ni bilo več v moji duši. Ah, običajno je bila moja udano trpeča žena žrtev nenadnih in vedno znova se ponavljajočih izbruhov moje besnosti, ki sem se ji prepustil brez obzirov in pomislekov.

Nekoč me je spremljala uboga trpinca v klet stare hiše, ki sva jo morala najeti zaradi svoje bede. Mačka, ki nama je sledila, se mi je zapletla med noge in zakrivila, da sem skoro padel po stopnicah. To mi je vzel zavest. Pograbil sem sekiro, pozabil ves svoj strah in zamahnil proti živali. Ubil bi jo, če bi me istočasno ne zgrabila žena za roko, da je udarec zgrešil smer. To vmešavanje žene je povečalo mojo jezo do santske besnosti. Iztrgal sem desnico iz njenih rok in zasadel sekiro globoko v njeno črepinjo. Brez vzdihla se je na mestu mrtva zgurdila na tla.

Komaj sem izvršil svoj sramotni umor, sem takoj pričel razmišljati, kako bi skrli truplo. Vedel sem, da ga ne morem odnesti niti podnevi niti ponoči, brez nevarnosti, da bi me vzbudil sumenje svojih sosedov. Razni načrti so mi pali v glavo. Sprva sem hotel truplo razsekati na drobne kosce in sežgati. Potem, da bi ga pokopal v kleti — da bi ga vrgel v vodnjak na dvorišču ali pa zabil v zaboji in ga pustil odnesti iz hiše. Končno sem našel izhod. Sklenil sem zazidati truplo v steno kleti, kakor so delali v srednjem veku menihi s svojimi žrtvami.

Klet je bila za tak načrt zelo pripravna. Obenem je bil v encm zidu izbočen nastavek, ki je najbrže zakrival slep kamin. Bil sem prepričan, da bom z lahkoto odmaknil na tem mestu opeko in se nisem motil. Z železnim drogom sem izdelal odprtino in potem previdno naslonil truplo na zadnjo steno. Z lahkoto sem zadel luknjo in popravil zid. Z vso pazljivostjo sem si preskrbel pisek in apno, napravil omen. In

z njim ometal novo steno. Nobene sledi ni bilo nikjer — vse v najlepšem redu. Počel sem še tla in končno zmagujoče premeril svoje delo: »Tu se pač nisi zastoj trudi!«

Prva prihodnja skrb je bila, da poiščem žival, ki je bila kriva nesreče. Odločil sem se, da jo ubijem. Toda zvitja bestija je najbrže vohala svojo usodo; cel dan mi ni prišla pred oči. Ne da se popisati, kakšno zadovoljstvo je povzročila njena odsotnost. Videl je nisem tudi ponoči. Tako sem zopet enkrat po dolgem času zdravo in mirno spal, da, spal sem, ne da bi me težil izvršen umor.

Minila sta dva, trije dnevi — mojega mučitelja ni bilo nikjer. Zadihal sem svobodneje. Zaveš mojega črnega dejanja me ni vznemirjala. Par povpraševanj sem z lahkoto odpravil. Celotna preiskava je ugodno potekla. Prišel sem upati, da mi je zagotovljena mirna bodočnost.

Četrty dan po umoru so se nepričakovano pojavili v moji hiši gospodje od policije in znova skrbno preiskali celo hišo. Bil sem popolnoma miren, ker sem vedel, da ne bodo našli skrivališča. Uradniki so mi ukazali, naj jih spremljam pri preiskavi. Pregledali so vsak kot in se končno že četrty vrnil v klet. Moje srce je utripalo mirno, kakor vsakemu, ki spi v nedolžnosti. Spremil sem gospode v klet in premetal z njimi vse kote; prekrizal sem roke na prsih in hodil sem in tja. Polcija je bila zadovoljna in hotela oditi. Moje veselje je bilo preveč veliko, da bi ga mogel prikriti. Kar poskakovalo je v meni, da bi dal duska svoji radosti, vsaj z malim množično

ša prometne razmere. 5. Poročilo računskih pregledovalcev o zborničnih računskih zaključkih za leto 1920 in 1921. 6. Zbornični proračun za leto 1923. 7. Razne prošnje za podporo. 8. Volttev zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Središču.

+ Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca decembra sledeče poučne sestanke oz. tečaje in predavanja: 1. v nedeljo dne 17. v Catežn ob pol 8. uri v Šoli (predavanje o živinoreji — pom. okr. ekonom Ambrož); v Velenju (o uporabi umetnih gnojil, o travništvu in živinoreji — okr. ekonom Wernig); v Gor. Logatcu v Šoli (o kmetijskem združništvu — pom. okr. ekonom Matjašič); pri Sv. Križu pri Litiji po maši v Šoli (o izobrazbi kmeta, o poljedelstvu — pom. okr. ekonom Jereb); v Vavtvasi po prvi maši v Šoli (o ravnanju z letošnjim vinom in o pridelovanju krme — okr. ekonom Kafol); v Štrekljencu v Šoli ob 2. popoldne (o rati. gnojenju in o umetnem gnojenju — pom. okr. ekonom Konda). — 2. V nedeljo 24. t. m. v Skočjanu ob 7. uri v Šoli (o gnojenju vinogradov — pom. okr. ekonom Ambrož); v Pamečah na Štajerskem (o umetnem gnojenju, o reji male živine in drobnice — okr. ekonom Wernig). — 3. Dne 27. do 29. t. m., namreč v sredo, četrtek in petek v Metliki (poučni kmetijski tečaj — pom. okr. ekonom Konda). — 4. V nedeljo, dne 31. t. m. v Boštanju v Šoli ob 8. uri (o podsaenju starih vinogradov — pom. okr. ekonom Ambrož); v Smartnem pri Slovenjgradcu (o umetnem gnojenju, o živinoreji in ravnanju z jabolčnikom — okr. ekonom Wernig); v Ziberčah pri pos. Moloku (razprava o dreznah močvirne doline pri Ziberčah — pom. okr. ekonom Matjašič).

+ Olajšave za trgovska potovanja v Čsl. Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja tukajšnje trgovske kroge, da je ministrstvo zunanjih zadev ČSR v Pragi z ozirom na trgovske odnose med ČSR in kraljevino SHS dovolilo sledeče olajšave za trgovce, ki potujejo v ČSR: Vsakemu trgovcu, ki potuje radi nabavke češkoslovaškega blaga v ČSR in si v to svrhu potom svoje prijateljske tvrdke v ČSR preskrbi priporočilo pristojne trgovske in obrtniške zbornice v ČSR, se znižajo normalne pristojbine za vidiranje potnega lista na polovico. Ta olajšava velja samo do konca 1923.

+ Anton Janša: Nauk o čebelarstvu. Tretjo izdajo priredil Frančišek Rojina. To izborna strokovno delo znanega čebelarja Janše bo vsem čebelarjem prav dobro služilo, tembolj, ker je izpopolnjeno z opisom Alberti-Znidaršičevega panja, ki ga je oskrbel nadzornik Humek.

+ Tečaj na novosadski produktni borzi dne 9. decembra 1922: pšenica bačka 400, sremska 405, ječmen bački 287, sremski 292, oves bački 278, sremski 283, koruza 327, fižol beli novi 353, pisani 345, moka št. 0 575, za kuho 550, štev. 6 500, pšenični otrobi 163, mast 26, bačko zelje v glavah 60, bosanski orehi 500, čebula 350.

+ Italijanska tekstilna industrija v veliki meri odvisna od Jugoslavije. Beograjski dopisnik »Messaggera« poroča povodom protesta italijanskega poslanika v Beogradu zaradi prepovedi uvoza gotovih predmetov iz Italije v Jugoslavijo, da je vsled prepovedi predvsem prizadeta tekstilna in svilena industrija, ki bi jih še bolj prepričala o moji nedolžnosti.

»Dragi gospodje,« sem rekel, ko je družba že stopala po stopnicah navzgor, »veseli me, da sem odstranil vaš sum; želim vam srečno pot in malo več udobjnosti v bodoče! Mimogrede — gospodje moji — to-le tu je zelo dobro zdana hiša.« Čutil sem blazno potrebo da bi zinil nekaj pikrega, in sam nisem več vedel, kaj govorim. »Hočem reči — slajno zidana hiša. Ti zidovi — kaj že odhajate gospodje? Ti zidovi so od zlodja trdnji!« Zraven sem bahavo potkal s palico, ki sem jo imel v rokah, na zid baš na onem mestu, kamor sem skril truplo svoje žene.

Toda, bog se me usmili! Komaj je utihnilo moje trkanje, ko mu je od znotraj zadonel v odgovor, kakor glas iz groba. Bilo je to nekakšno vpitje, sprva zadržano in raztrgano, kakor otročje ihtenje, ki je bilo naraslo v glasno cviljenje, nenaravno in nečloveško. Tuljenje, cvileče jadikovanje, kakor bi se z groznimi klci blaznega strahu pomejala satanska radost. Nekaj podobnega rodi le peko.

Brez moči sem se opotekel proti nasprotni steni. Policijski uradniki so v prvem trenutku obstali polni groze na stopnicah. Potem se je par krepkih rok lotilo dela pri zidu. Ta se je kmalu porušil in pred vsemi je stalo v odprtini že močno nagnito in s strjeno krvjo omadeževano truplo. Na njem je čepela s široko odprtim rdečim žrelom in plamtečim ednim očesom ostudna žival, ki me je zapeljala k umoru in ki me je zdaj izdala in izročila rablju. Nevede sem s truplom vred zazidal tudi to pošast

ja. Jugoslovanska vlada je pozvala uvoznike, naj opuste nakupovanje blaga v Italiji in naj rajši krijejo svoje potrebe čine na Češkoslovaškem.

+ Češkoslovaške železnice. Češka lma skupno 11.694 km železniškega

omrežja. V obratu je na teh železnicah 3705 lokomotiv, 7352 osebnih voz, 3600 službenih voz in 93.000 tovornih vagonov. Vsled splošne gospodarske stagnacije imajo sedaj v Češkoslovaški preveč tovornih vagonov.

Dnevne vesti.

— Kongres jugoslovanskih upodablajočih umetnikov v Zagrebu. V nedeljo in ponedeljek se vrši v Zagrebu kongres upodablajočih umetnikov iz vse države. Kongresa se udeležil razen delegatov iz Beograda, Ljubljane in Sarajeva tudi veliko število umetnikov iz vseh krajev Jugoslavije, ki so danes že dospeli semkaj. Kongres ima razpravljati o važnih vprašanjih nanašajočih se na umetnost in umetnike. Minister za prosveto je dovolil temu kongresu upodablajočih umetnikov podporo v znesku 12.000 dinarjev, pokrajinski namestnik Demetrovič pa 5000 dinarjev. V soboto se je vršila predkonferenca, zvečer pa v gledališču slavnostna predstava na čast udeležencem kongresa. Včeraj ob 9. zvečer se je vršil slavnostni banket.

— Odlikovanje. Odlikovani so z redom Sv. Save III. vrste: dr. Anton Rogina, podpredsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani; dr. Milan Škeril, dvornosodni svetnik pri oddelku ministrstva pravde v Ljubljani; Andrej Jeglič, višji državni pravdnik v Ljubljani; dr. Josip Kotnik, predsednik okrožnega sodišča v Celju. Z redom Sv. Save IV. vrste: Aleksander Ravnikar, svetnik višjega deželnega sodišča pri okrožnem sodišču v Mariboru; dr. Jakob Doljan, svetnik višjega deželnega sodišča in vodja okrajnega sodišča v Prevaljah; dr. Jurij Polenšek, predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu; Niko Dominiko, prvi državni pravdnik v Ljubljani; Peter Keršič, svetnik deželnega sodišča v Ljubljani; dr. Fran Schaubach, deželnega sodišča svetnik v Mariboru. Z redom Sv. Save V. vrste: dr. Milko Gaber, ukrajni sodnik v Lutomeru; Josip Krašovec, pisarniški ravnatelj okrajnega sodišča v Mariboru; Silvester Fom, ravnatelj zemljiške knjige v Celju; Anton Novak, višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Murski Soboti; Ivan Hribovšek, višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Radovljici; Davorin Pen, višji pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Kozjem. Z zlato medaljo za državljanske zasluge: Anton Dokler, pisarniški oficijal okrajnega sodišča v Sevnici; Karol Jeglič, stražni nadzornik pri deželnem sodišču v Ljubljani. S srebrno medaljo za državljanske zasluge Aloiz Hrihar, poduradnik, okrožnega sodišča v Celju; Fr. Visintin, višji paznik v kaznilnici v Mariboru; Anton Vozelj, sodni sluga okr. sodišča v Višnji gori.

— Usmiliti se slepcev! Mi najbednejši, ki ne vidimo božjega dneva, se obračamo sedaj pred Božičem in Novim letom, edino do Vas, srečni, ki vidite. Neomajno smo prepričani da radi položite dar, nam najbednejšim in najpotrebnejšim na oltar. Milodare sprejema pisarna podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Imena plemenitih darovalcev bomo objavili v časopisih. Na vsaki tudi najmanjši dar, bomo iz dna naših src, hvaležni.

— Surov napad. Na poti iz Moravč proti Sv. Moravč proti Sv. Križu, sta dva neznanca napadla učitelja Jožefa Jereleta. Pobila sta ga s koli na tla, vsled česar je Jerele zadobil močno pretresenje možganov. Osumljena sta dva mlada fanta, katera je orožništvo že aretiralo.

— Pod vlak se je vrgel v Zagrebu 50 let stari delavec Špiro Cvijanovič. Vzrok: beda.

— Velik požar. V Astoriji v Ameriki je izbruhnil velikanski požar. Ogenj je uničil že hiše v šestih ulicah. Nevarnost je, da uniči požar vse mesto.

— Ekshumacija Oberdanka. Na tukajšnjem vojaškem pokopališču so že nekaj dni iskali grob za časa Avstrije obešenega Oberdanka, ki je izvršil atentat na pokojnega cesarja Franca Jožefa. Po dolgem iskanju so našli ostanke ki je baje Oberdankovo. Komisije zdravniških izvedencev morajo sedaj dognati, ali je to ostanke pravo. Nacionalistični listi pišejo navdušeno o svojem mučniku.

Ljubljana.

— Za »Mladost« v Trnovem se je nabralo med povabljenec na kolinah pri ugledni družini Markič v Trnovem 220 kron. Darovalcem iskrena hvala in mnogo posnemalec. Odbor.

— Mestna zastavljalnica ima tomesčno dražbo aprila 1922 zastavljenih predmetov, v četrtek dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne.

— Izgubila se je temnorjava boa v soboto zvečer od Florijanske ulice čez Št. Jakobski most, Salendrovo ulico do Hlišerjeve ulice. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v Franciškanški ulici 6 v drožarni Košmrlj.

— Najdeno truplo Gabršček. Pretečeno soboto zjutraj so v Ljubljnici na Pužinah zapazili truplo moškega utop-

ljenca, katero so takoj izvlekli na suho. Ugotovilo se je, da je to tomišelski župnik Gabršček, ki se ga pogreša že od 26. okt. t. l. Ali se je tu zgodila nesreča, ali je bila vmes zlobna roka, še ni dognano. Truplo pokojnikovo so prenesli v mrtvašnico v Devici Mariji v Polju.

— Malopridno seme. Neki 15 do 16 let stari deček je pretečen četrtek prišel v neko trgovino v Mostah in vprašal, po čem da so bomboni. V času pa, ko se je prodajalka obrnila nekoliko drugam, je mladi uzmovič izmaknil en tisoč kron denarja in pobegnil.

— Ukrađena vrh. Kancu Fil., hlapcu Gospodarske zveze je bila v Spodnji Šiški ukrađena 1500 kron vredna vrh.

— Dva bogokletneža, ki sta v Koldvorski ulici grdo preklinjala Boga in Marijo in se tudi sicer precej nasilno obnašala, je policija aretirala in oddala v zapor.

— 10 razgrajčev, ki so 8. t. m. zvečer razsajali po Starem trgu, bo dajalo odgovor za svoja junaštva na policiji.

— Smrtna kosa. V Kolodvorski ulici št. 24, je po daljšem bolehanju umrl gostilničar in posestnik g. Anton de Schiava v 78 letu starosti. Pogreb se vrši danes ob 3. uri popoldne na pokopališče k sv. Križu. N. p. v m. l.

— Požkus samomora. Včeraj dopoldne se je v veži hotela »Slon« ustrelil v prsa neki Dante Serpo, rodom iz Trsta. Oddali so ga v bolnico. Njegovo stanje je precej brezupno. Samomorilec je zapustil troje pisem, v katerih pojasnjuje vzrok samomora.

— Tanja Fedorovna, krasna pretresljiva drama mlade matere, ki jo usoda loči od njenega deteta, pretresljive scene; v glavni vlogi znana krasotica Lya Mara, se predvaja v kinu »Tivolie« samo še do srede, 13. t. m.

Maribor.

Seja občinskega sveta se vrši v petek, dne 15. dec. ob 19. uri.

Hišni posestniki Maribora in okolice so sklicali za četrtek ob 19. uri v Götzovi dvorani veliko protestno zborovanje proti davkom in odredbam, ki po njihovi izjavi zanje niso sprejemljivi.

Puškar Čutič umrl. V soboto je umrl v tukajšnji bolnici puškar in posestnik v Mariboru, Karel Čutič. Podlegel je težkim poškodbam, ki jih je dobil pred par dnevi pri eksploziji municije v svoji delavnici, ki je zahtevala še dve drugi žrtvi.

Priporočljiv uslužbenec je uradni sluga Ivan Poveč, ki je bil nastavljen pri okrajnem glavarstvu v Prevalju. Meseca septembra je tu ukradel iz zaprte miznice nekaj denarja, poleg tega pa je tudi poneveril precejšnjo vsoto. Za ta svoja dejanja je dobil dva meseca težke ječe.

Zgodaj je začel 14letni Konrad Čurič, ki je služil za pastirja pri Šenovniku v Prvoti pri Hočah. Mladi nepridiprav je ukradel svojemu gospodarju iz listnice 3000 kron. Sodišče mu je prisodilo en mesec težke ječe.

Kaznovana samozavestnost. Posestnikov sin Franc Borovnik iz Kozjaka je popaval z nekim prijateljem v gostilni, kjer je postal precej »ginjen«, pa tudi samozavesten. Ko sta se namreč po končanem »pokrepčilu« peljala oba vinska brata naprej, jima je šlo vse prepočas, vsled česar sta napodila konje v dir. Pri tem bi skoro povozila nekaj otrok, kar je opazil orožnik, ki je opozoril Borovnika, naj počasneje vozi. Borovnik pa je orožniku samozavestno odgovoril, da z njim sploh ne gre ter je mahal proti njemu, vsled česar ga je mariborsko sodišče obsodilo na 500 dinarjev, odnosno na 10 dni zapor.

Maščevanje. Anton Herman v Pamenčah je služil pri posestniku Alojziji Kachel v Št. Janžu na Vuzenich. Ker je bil v službi zelo nezanesljiv, mu je Kachelova odpovedala službo. Naslednjega dne so Kachelovi poginile štiri svinje. Zvinozdravnik je dognal, da so bile svinje zastrupljene. Sun je padel na Hermana, ki pa je dejanje trdovratno tajil. Sodišče pa ga je kljub temu obsodilo na osem mesecev težke ječe, ker je bilo prepričano o Hermanovi krivdi.

Tržne cene v Mariboru. Goveje meso 10—14 din, svinjsko meso 20—22 din, slanina 25—28 din, mast 32—32.50 din, konjsko meso 3—5 din, 1 l mleka 4—5 din, 1 jalc 1.75—2 din, vino staro 12—14 din, novo 7—9 din, kruh beli 6.50 din, črni 5.50 din, moka št. 0 7 din, št. 1 6.50 din, št. 6 5—5.50 din, otrobi 3 din, ajdova moka 10 din, 1 kubčni meter trdih drv 175 din, mehkih 120 din, 1 q trboveljskega premoga 40.50 din, velenjskega 25.50 din.

Celje.

Božičnica za uboge šolske otroke. Okoliška dekliška šola šolskih sester in deška okoliška šola priredita božičnico v nedeljo dne 17. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Narodnem domu. Na vspredu je petje, deklamacije, gledališka predstava in žive slike. Pri božičnici sodeluje celjski orkester. Čisti dobiček je namenjen revni šolski mladini obeh šol v nabavo šolskih knjig in drugih šolskih potrebščin. V času neznosne druginje nimajo revni vtroci, in takih je nad 200, šolskih knjig, saj ni čudo, ko je treba že ob vstopu otroku v 1. razred ljudske šole najmanj 25 dinarjev, za 6. razred pa 50 dinarjev. Prepričani smo, da hočejo Celjani pomagati k temu lepemu podjetju. Tudi vi, dobri okoličani celjski, takisto ne odrečete svoje pomoči, vi, ki ste vedno na mestu, kadar je treba tolažiti bedo. Pridite v prav velikem številu in pomagajte nam, da bo božičnica tem lepša in bogatejša.

Izpreči sodišča. Pred celjskim okrožnim sodiščem se je te dni moralo zagovarjati 6 kmetijskih fantov iz Frankovega pri Celju radi težke telesne poškodbe. Koncem julija t. l. so v neki gostilni v gostilniškem pretepu prizadeli nekemu Bobku smrtno rano, katerim je isti podlegel. Ugotoviti se pa ni moglo, kdo je Bobku te smrtno poškodbe prizadajal. Sodišče je obsodilo Adamiča na šest, Kavna na osem, Vriska na pet, Cirila Krofliča na sedem in Karla Krofliča na 4 mesece težke ječe. Tretji brat Franc Kroflič je bil oproščen.

Pokrajina.

Polzela. Sokolsko društvo na Polzeli se zahvaljuje tem potom prav iskreno vsem cenj. darovalcem, ki so nam omogočili na Miklavževu tako bogato obdariti vso šol. mladino tukajšnje 6-razredne osnovne šole. Odbor.

50 letnica „Glasbene Matic« v Ljubljani.

Dne 25. septembra 1922 je preteklo 50 let, odkar je ustanovila v Ljubljani peščica navdušenih rodoljubov Glasbeno Matico z namenom, da vzraste do sedaj pogrešana slovenska glasbena literatura.

Iz skromnih početkov, se je razvilo vsestransko delovanje Glasbene Matic v mogočen kulturni faktor, ki ima za razvoj slovenske glasbe brez dvoma največje zasluge.

50 letnico svojega obstoja hoče proslaviti Glasbena Matica s skromno kulturno slavnostjo po sledečem redu:

I. Petek, dne 15. decembra 1922 ob 8. uri zvečer vrši se v dvorani Filharmonične družbe predavanje dvornega svetnika in znanega glasbenega zgodovinarja dr. Josipa Mantuanija z naslovom: Delovanje Glasbene Matic in njen pomen za razvoj slovenske glasbe.

II. Sobota, dne 16. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union sinfonični koncert orkestralnega društva Glasbene Matic s sodelovanjem orkestra Narodnega gledališča v Ljubljani, pod vodstvom kons. prof. g. Karla Jeraja.

III. Nedelja, dne 17. decembra:

a) dopoldne ob 10. uri izredni občni zbor Glasbene Matic v dvorani Filharmonične družbe;

b) popoldne ob 4. uriokalni koncert pevskega zbora Glasbene Matic, pod vodstvom kons. ravnatelja g. Mateja Hubada. Pri koncertu sodelujejo: ga. Dana Golik-Koblerjeva, ga. Pavla Lovšetova in g. Julij Betetto;

c) zvečer ob 8. uri komerz v dvorani Filharmonične družbe.

Temu glavnemu sporedu bo sledila v naslednjih dneh produkcija gojencev konservatorija Glasbene Matic.

Odbor Glasbene Matic v Ljubljani nanzanja naši javnosti proslavo svoje 50 letnice z iskreno željo, da se občinstvo v obilnem številu odzove povabilu, poseti vse slavnostne prireditve in tako moralno podpre Glasbeno Matico za nadaljno kulturno delovanje v prosep glasbene umetnosti.

Odbor Glasbene Matic v Ljubljani:

Dr. Vladimir Ravnhar, predsednik.

Dr. Viljem Krejčl, tajnik.

Gledališče in glasba.

Predprodaja vstopnic za jubilejna koncerta Glasbene Matic, ki se vršita v soboto in nedeljo je od danes naprej v Matični knjigarni na Kongresnem trgu št. 9, poslojpe Filharmonične družbe. Sežeži po 18, 15, 12, 10, 8 in 6 Din. Zunanji posestniki naj naroče vstopnice po dopisnici naslovljeno na Maticno knjigarno ali na Glasbeno Matico. V dopisnici naj tudi navedejo, kdaj in pod katerim imenom dvignejo naročene vstopnice. Občinstvo prosimo, da kupuje vse vstopnice v predprodaji.

50-letnico Glasbene Matic v Ljubljani proslavimo širom Slovenije najlepše na ta način, ako tako posamezniki, kakor tudi društva pristopijo k Glasbeni Matici kot člani. Letna članarina znaša 10 Din in društveni člani dobljo za to vplačano članarino tudi vsa-

ko leto članke muzikalije. Odbor vabi vse našo javnost, da prilikom 50-letnice številno pristopi v članstvo Glasbene Matic ter tako tudi s tem podpre važno kulturno delo v našem narodu. Ustanovljena enkrat za vselej pa znaša 100 Din. Priglasiti se je po dopisnici, ali pa z nakazilom zneska po poštni nakaznici na odbor Glasbene Matic v Ljubljani.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

December, 12. torek zaprtlo.
December, 13. sredo »Živi mrtveci«. D
December, 14. četrtek »Idijote«. Začetek ob pol osmi uri. Red B.
Dec. 15. petek »Kralj na Betajnovic«. C.

Opera:

Dec. 12. torek »Prodana nevesta«. D.
Dec. 13. sredo »Carmen«. Red A.
Dec. 14. četrtek »Gorenjski slavček«. C.
Dec. 15. petek »Prodana nevesta«. E.

»Pesmarica Glasbene Matic«. V proslavo 50 letnice Glasbene Matic izda odbor Glasbene Matic svoje že več let tako težko pogrešano pesmarico Glasbene Matic v novi popravljivi izdaji. Pesmarica, odtiskana v isti obliki kakor je bila l. izdaja iz leta 1897, samo s to razliko, da je obdržanih v novi izdaji le polovico starih zborov, to je približno 120 tiskanih strani, dočim je za 180 tiskanih strani novih zborov vzeti iz najnovejše slovenske glasbene literature. Pesmarico je na novo uredil Matej Hubad in izide sredi januarja 1923. Pesmarica se lahko naroča takoj in sicer stane v prednaročbi okoli 40 Din, dočim se bo cena pozneje, ko pride na književni trg, nekoliko zvišala. Odbor Glasbene Matic prosi vse zasebnike, kakor tudi pevška društva, ki se zanimajo za to pesmarico, da naroče isto takoj potom dopisnice pri Glasbeni Matici, odnosno v Maticni knjigarni v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Sport in turistika.

Triglavan! V torek, dne 12. t. m. se vrši poučna ekskurzija v Jugoslovansko tiskarno. Vabljeni so tudi nečlani. Zbirališče ob tričetrt na 14. uro pred »Akad. kolegijem«. — Kulturni odsek J. A. D. »Triglav«.

T. K. Skala. Smučarski odsek nujno pozivlje vse člane in članice, ki so se prijavili odseku, da se zanesljivo in pa točno udeležijo II. smučarskega večera ki se vrši v sredo 13. t. m. ob 20. uri v magistratni posvetovalnici. Vrši se zanimivo predavanje.

Popravek. Z ozirom na »Poslano« g. kroj. mojstra Zabukovška iz Celja nam je poslal mestni magistrat celjski sledeči popravek v obljavo: Ni res, da je zavladala v Celju stanovajska anarhija, da se ta anarhija vzgaja od zgoraj, da stanovajska oblast v Celju podpira bogataše, dočim pusti prošnje raznih prosičev iz srednjih in nižjih slojev počivati. — Ni res, da se je nakazilo stanovanja Josipu Zabukovšku ml. preklcalo v korist neke tujke in milijonarja Mladina. — Ni res, da je imel Mladin svojo lastno hišo, v kateri mu stanovanje ni ugajalo. Ni res, da stanovajska oblast štiti bogataše in da bi se takih slučajev navedlo lahko še več. — Ni res, da hoče stanovajska oblast g. Josipa Zabukovška ml. deložirati, ker ni bogataš, dočim se bogataše pusti mirno v stanovanju, katera so bolj nepravilno zasedli kot on. res je marveč, da je stanovajska oblast druze stopnje naročila stanovajski oblasti prve stopnje v Celju, da mora takoj g. Josipa Zabukovška ml. izseliti in kaznovati. — Ni res, da se hoče proti g. Josipu Zabukovškemu nasilno postopati, dočim se štiti bogataše.

Proda se

turbina (spiral)

do 75 sekundnih litrov za 12 m padca z regulatorjem. Istotam se rad! preureditve proda nov masiven strojnik za les, 280 m višine (Spitzenhöhe), velika centralna peč za velike objekte ali sušilnice, nadalje en kovaški mehl (Spitzbaig), dobro ohranjen, iz treh govejih kož. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na: Josip Petrič, Rečica ob Paki.

ČEVLJI za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za gg. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn PETER KOZINA & KO, LJUBLJANA, Brez 20, Kupujte ih, dokler še zaloga traja!

Znižane cene

pri
A. SIMKOVIC nasl. R. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg št. 19

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Da, če ne računam policijskih patrol, ki patrolirajo neprestano po vseh cestah. Nepotreben posel pravzaprav, vsaj se itak ne pokaže nobena vlačuga na cesti.«
 Viljem se je smejal.
 »Boje se me, mene. Jaka maščevalca, toda mnogo miroljubnih meščanov se bo z hvaležnostjo spominjalo name.«
 Pomagača si nista upala prekiniti Jaka v njegovem samogovoru.
 »Kaj pa se je zgodilo z mojim plaščem?« je nacukrat vprašal Viljem.
 »Preobračali so ga sem in tja ter ga ogledovali od vseh strani. Celo podlogo so odtrgali, toda vse zaman. Nobenega koščka papirja, niti roba niso našli v njem.«
 »Toda sedaj pač poznajo mojo zunanost, kaj?«
 »Drug bolje od drugega! Napeti sva morala vse sile, da sva zadržala smeh. Eden vas je popisal za nekakšnega velikanca z do tal segajočo brado. Drugi je zopet videl zamorca, ker je slučajno videl vašo črno masko. Natančnega ne ve nikdo ničesar in mnenja na policijskem ravnateljstvu so zelo deljena.«
 »Ali kaj slutijo, zakaj da sem se spustil v Themso?«
 »Mislijo, da imate v zidovju nekake vrste skrivališče. Seveda niso ničesar našli!«

»Da, da, temna sila nad menoj me štiti!« je tiho dejal Viljem.
 »Ali nimamo še nobenega pripravnega prostora za se stanke?« je vprašal eden preoblečencev.
 »Iščem ga še. Moja hiša v Pobrežni ulici bi bila sicer zelo pripravna. Toda jaz ne zaupam vsem tovarišem. Jonov slučaj dokazuje, da imam prav, saj bi nas njegovo izdajstvo spravilo kmalu vse skupaj v nesrečo.«
 »No, ta ne bo izdal nikogar več!« je zaškripal drugi.
 »Ali ste že izvršili sodbo?« je vprašal maskiranec.
 »Da, gospodar! Johnovo truplo sedaj že žro ribe na odprtem morju, če ni obviselo že kje v Themsi. Vse se je zgodilo popolnoma tiho, kot ste to želeli.«
 »Jaz si nisem hotel mazati svojih rok z krvjo podlega izdajalca!« je nejevoljno dejal Viljem. »Vendar pa bi rad vedel, če je lopov izdal še kaj več.«
 »Pred smrtjo je vse priznal, gospodar. Ko sva mu zvezala roke na hrbtu in ga vlekla proti Themsi, je v smrtnem strahu priznal, da je pisal dve pismi na policijsko ravnateljstvo.«
 »Saj me je videl komaj enkrat!« se je vtaknil vmes Viljem.
 »Popolnoma pravilno, gospodar. Toda vedel je za naše zbirališče, vedel je za skrivno znamenje, na katero se odpirajo vrata in še mnogo drugega. Večkrat smo se tudi glasno pogovarjali o stvareh, ki se tičejo vas in on je gotovo prisluškoval. Vsled tega je moral lopov policiji precej povedati.«
 »Ali ni povedal, kaj?«

»Ne, gospodar! Ko sva ga vprašala po tem, je pričel vpiti in nama ni preostalo ničesar drugega, kot zamašiti mu usta in ga hitro vreči v vodo. Potopil se je kot kamen in ni ga bilo več na spregled.«
 »Ali je bil poročen?« je vprašal Jak.
 »Njegova žena bo vesela, da se je odrešila starega pijarca, gospodar.«
 »To je mogoče, toda kljub temu je ostala sedaj brez prehranjevalca. Tulaj imate 100 funtov sterlingov in nesite jih čimprej Johnovi vdovi. Skrbel bom tudi pozneje zanjo.«
 »Kakor zapovedujete, gospodar!« sta odvrnila pomagača v začudenju nad Jakovo velikodušnostjo.
 »Sedaj pa pojdita. Jutri vas pričakujem pri pristaniški krčmi. Do takrat na skusita zvedeti kolikor mogoče veliko o novih naklepih policije.«
 Preoblečena pomagača sta zapustila revno kočo.
 »Torej obsodba nad Johnom je izvršena. Smrt strašno razsaja med mojimi pomagači. Bob je umrl in jaz nimam še nobenega namestnika. In vendar moram imeti človeka, kateremu lahko brezpogojno vse zaupam. Takega človeka pa ni lahko dobiti, ker kljub temu, da delim denar med svoje ljudi s polnimi rokami, je požrešnost teh divjakov težko krotiti. Ker sem vsled zadnjih dogodiljev proklet k nedelu, bom porabil čas, da si najdem pripravnega moža, moža, kateremu bom lahko zaupal na življenje in smrt. Najboljše, če najdem moža, ki bo v slučaju moje smrti nadaljeval moje maščevalno delo. Bob bi bil zato, toda on se je preselil k veliki armadi.«

MALI OGLASI

PRODAJA:
 MALO ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtem v ljubljanski okolici. — Polzve se pri L. Hvastli, št. 41; Savlje Kleče pri Ljubljani, po ugodni ceni. 928.
 VILO s 7 sobami, lepim vrtem in skladiščem za sadje,

prostori pripravni za vsako trgovino (posebno za mehanizacijo žita) ob državni cesti v bližini postaje Pesnica pri Mariboru po ugodni ceni. — Fr. Schwarz, Pesnica. 923
 ACETILENSKI APPARAT za 10 luči, malo rabljen po ugodni ceni radi nove električne naprave pri Florijanu Ažman, gostilna, Zagorice, Bled. 921.
 OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen, se proda. Ogleda

se ga lahko v Kralja Petra vojašnici. 943
 KOPALNO BANJO, belo emajlirano, z litega železa, po nizki cenil. Naslov v upravi lista. 942
 LEPO POSESTVO, 6 orolov zemlje z novo prenovljeno hišo, v kateri je trgovina in trafika ter prostori za gostilno. Nahaja se 1 uro od mesta Celja. Naslov v upravi lista. 939
 PRAVEGA VOLČJEGA PSA, 6 mesecev starega,

čiste pasme. Poizve se pri Ferdinandu Pekar, čevljar, Hrastnik. 938
 VEČ VAGONOV letošnjega suhega smrekovega črešja. Cena po dogovoru. Naslov pri upravi lista. 937
 POSESTVO pod najugodnejšimi pogoji — nova hiša v trgu Sevnica, z vrtem in lepo njivo, iz službenih ozilov. Naslov v upravi lista. 935

SLUŽBE:
 TRGOVSKI SOTRUDNIK, 24 let star, oženjen, brez otrok, išče primerne mesto pri kakšni tovarni, trgovini z lesom ali kakem drugem podjetju. Bil je nslužen 4 leta pri orožništvu ter več slovenščine in nemščine v govoru in pisavi ter deloma srbohrvaščine (tudi cirilice). Naslov v upravi lista. 941
 SLUŽBO GOSPODINJE v samostojnemu gospodu išče inteligentna gospa srednjih

let, dobra kuharica in pridna gospodinja. Ponudbe pod »Gospodinja 416« na upravo lista. 940
 PRODAJALKA se išče za takoj v trgovini z mešanin blagom. Marija Humer, Poljsnik, p. Sava. 935
 PRODAJALKA Izvežbana v manufakturni in špecerijski stroki s 4letno prakso, večja slovenskega in nemškega jezika, išče službe v večji trgovini. Gre tudi na deželo. Vstop takoj. Cenje-

ne ponudbe na upravo lista pod »M. O.« 924
 KONTORISTINJA s pisarniško prakso bi rada premenila mesto. Šla bi najraje za blaginčarko ali v kako trgovino tudi izven Ljubljane. Ponudbe prositi pod šifro »Poštena« na ur. lista. 918
RAZNO:
 MESARSKI POMOČNIK, 27 let star in prekaževalec se želi poročiti z naobrazeno gospodinjico ali vdovo z imetjem nairale na deželi.

Ceniene ponudbe s sliko, katera se vrne pod »jesen 900« poštno ležeče »115- Merleback, Mozlec Elisabeth Lotring. 928.
 IZPRAŠAN STROJNIK, izučen strojni ključavničar, 25 let star, neporočen, z dobrimi izpričevanji, išče službo. — Pismene ponudbe pod »strojnik« poštno ležeče Savski Marof. 927.

Divjačino,
 jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah.
E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine ČAKOVAC, MEDJIMURJE.
 Brzjavlj: VAJDA, Čakovac. Telefon interurban št. 59.

Za Božiči Za Novo leto!
 Najprimernejše, pa tudi najcenejše darilo je **dobra, lepa knjiga.**
 Zahtevajte seznam in cenik knjig založbe »Zvezna knjigarna«. Ljubljana, Marijin trg št. 8.
 Dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Za veliko špedicijsko tvrdko v Novem Sadu se išče **carinski posredovalec s kvalifikacijo.**
 Ponudbe do 11. decembra t.l. na naslov: **Dušan Zestrijan, Ljubljana, hotel Union.**

NARODNI IZDELKI
 so najcenejša in primerna darila.
M. TIČAR, LJUBLJANA.

NAKUP LESA.
 Južna železnica potrebuje za leto 1923 sledeče množine mehkega lesa:
 I. Smrekov in bojkov les.
 Dimenzije:

dolžina	širina	debelina	rabljena množina	dolžina	širina	debelina	rabljena množina
m	cm	mm	m ³	m	cm	mm	m ³
5.7	28-30	20	165.300	4.3	28-30	40	149.640
5.85	28-30	24	61.074	5.2	28-30	40	60.320
4.3	28-30	35	144.028	5.7	28-30	40	132.240
4.7	28-30	35	95.410	5.7	32	40	145.920
6	28-30	35	487.200	5.7	17	45	65.407
5.6	24 in več	35	50.050	4.3	26-27	45	201.240
4.3	28-30	38	14.215	5.7	26-27	45	66.690
5.2	28-30	38	171.912	5.2	28-30	66	99.528
5.4	28-30	38	17.852	12	20	180	12.900
5.8	28-30	38	63.916	4.6	20 in več	90	9.000
5.7	24 in več	38	56.316				

Prenos 1327.273 Skupaj 2270.218
 Pogoje glede kakovosti glej točko a) in b).
 II. Borov les.
 Dimenzije:

dolžina	širina	debelina	rabljena množina
m	cm	mm	m ³
5.7	20 in več	50	285.000
5.7	20 in več	60	1368.000

Skupaj 1653.000
 Pogoje glede kakovosti glej točko a).
 Posojlj glede kakovosti: a) Les mora biti od zdravih svežih debel ter mora biti bele barve (ne rdeč, ne rujav), ne vrtničasto reščen, se ne sme ločiti od sredice, brez razpok od ledu, brez pogostih prečnih vej, ne od vršičkov, mora odgovarjati dimenzijam, ter mora biti pravokotno in parteleino obrobjen. b) Oddana množina mora vsebovati najmanj 80 odstotkov smrekovega lesa. Dobavni rok: do 1. avgusta 1923. Ponudniki, katerim bo dobava tega lesa oddana, imajo za točno izvršitev sklenjene dobavne pogodbe položiti 10 odstotno kavecijo ali v gotovini ali potom garancijskega pisma. Dobava tega lesu se bo oddala v celih ali delnih množinah. Ponudbe za dobavo cele množine ali delnih množin z navedbo cene, postavljeno na katerokoli postajo južne železnice, oddelek VI, v Ljubljani.

Dobro izvežban krznar kot cenilec
 za neustrojeno kožuho vino napravi lep postranski zaslužek po dozovoru pri veliki tvrdki. Ponudbe z navedbo zmoglosti na upravo lista pod »Krnar št. 650«

Gradbene podjetje Ing. Dukić & drug Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.
 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

SUKNO
 za promenadne in športne obleke v bogati izbiri **A. & E. Skabe ne Ljubljana, Mestni trg št. 10.**

AUTO
 Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnje. — Za prvovrstno blago in delo po solid cenah nudi **Jugo-Auto d. o. z. v Ljubljani.**

Stečaj.
 U kancelariji Dravske artilerijske radionice na dan 27., 28., 29. i 30. decembra 1922. g. I na istim danima svakog idućeg meseca 1923. g., a počev u 8 sat. svakoga od navedenih dana, održaće se javna nomena licitacija za prodaju 176 komada automobila. I to:
 a) 9 komada putničkih automobila: Puch IV.— 225, Minerva IV.— 265, Praga IV.— 275, Puch IV.— 401, Puch IV.— 403, Puch IV.— 404, Puch IV.— 700, Italla IV.— 701, Fiat IV.— 779.
 b) 167 komada teretnih automobila: Fiat IV.— 152, Isotto Fascini IV.— 159, Puch IV.— 168, Praga IV.— 177, Marta IV.— 222, Fiat Austr. IV.— 237, Fiat Torino IV.— 267, Praga IV.— 274, Perl IV.— 303, Büsing IV.— 309, Praga IV.— 312, Pavesl Talotti IV.— 322, Pavesl Talotti IV.— 323, Daimler IV.— 344, Graf Stiff IV.— 346, Fiat Austr. IV.— 353, Penz IV.— 391, Ref IV.— 400, Puch IV.— 409, Mercedes IV.— 406, Praga IV.— 408, Raba IV.— 411, Büsing IV.— 421, Saurer IV.— 422, Büsing IV.— 423, Fiat Austr. IV.— 424, Büsing IV.— 425, Fiat Austr. IV.— 428, Raba IV.— 430, Büsing IV.— 432, Praga IV.— 434, Büsing IV.— 435, Saurer IV.— 436, Fiat Torino IV.— 438, Fiat Austr. IV.— 439, Fiat Austr. IV.— 440, Fiat Austr. IV.— 441, Fiat Austr. IV.— 443, Büsing IV.— 444, Fiat Austr. IV.— 447, Fiat Austr. IV.— 449, Saurer IV.— 450, Fiat Austr. IV.— 454, Fiat Austr. IV.— 455, Fiat Austr. IV.— 456, Praga IV.— 457, Praga IV.— 458, Praga IV.— 459, Praga IV.— 461, Praga IV.— 463, Büsing IV.— 464, Büsing IV.— 467, Büsing IV.— 479, Büsing IV.— 471, Fiat IV.— 473, Fiat Austr. IV.— 474, Fiat IV.— 475, Fiat Austr. IV.— 476, Büsing IV.— 477, Fiat Torino IV.— 478, Büsing IV.— 479, Fiat Torino IV.— 480, Fiat Torino IV.— 481, Praga Raba IV.— 482, Saurer IV.— 486, Büsing IV.— 489, Saurer IV.— 490, Saurer IV.— 491, Saurer IV.— 495, Büsing IV.— 503, Büsing IV.— 508, Fiat Austr. IV.— 509, Fiat Austr. IV.— 515, Büsing IV.— 518, Büsing IV.— 517, Büsing IV.— 519, Praga IV.— 520, Büsing IV.— 523, Daimler IV.— 536, Daimler IV.— 542, Daimler IV.— 543, Spa IV.— 600, Fiat Austr. IV.— 602, Franko IV.— 637, Fiat Austr. IV.— 601, Fiat Austr. IV.— 639, Spa IV.— 641, Waff IV.— 642, Neseldorfer IV.— 643, Graf Stiff IV.— 644, Marta IV.— 645, Benz IV.— 647, Graf Stiff IV.— 648, Praga IV.— 649, Fiat Austr. IV.— 650, Waff IV.— 652, Spa IV.— 655, Spa IV.— 656, Graf Stiff IV.— 657, Graf Stiff IV.— 661, Perl IV.— 665, Graf Stiff IV.— 666, NAG. IV.— 670, Graf Stiff IV.— 675, Graf Stiff IV.— 676, Spa IV.— 678, Daimler IV.— 684, Daimler IV.— 686, Daimler IV.— 689, Daimler IV.— 691, Spa IV.— 695, Spa IV.— 696, Spa IV.— 697, Puch IV.— 703, Daimler IV.— 707, Spa IV.— 708, Büsing IV.— 709, Spa IV.— 711, Fiat Torino IV.— 713, Fiat Torino IV.— 714, Fiat Torino IV.— 715, Fiat IV.— 716, Laurin & Klement IV.— 717, Graf Stiff IV.— 718, Graf Stiff IV.— 720, Puch IV.— 721, Neseldorfer IV.— 722, Fiat Austr. IV.— 723, Puch IV.— 724, Waff IV.— 725, Büsing IV.— 727, Fiat Austr. IV.— 728, Praga IV.— 729, Raba IV.— 730, Spa IV.— 731, Spa IV.— 732, Büsing IV.— 734, Praga IV.— 735, Graf Stiff IV.— 736, Fiat Torino IV.— 737, Praga IV.— 738, Fiat Torino IV.— 739, Spa IV.— 741, Spa IV.— 742, Spa IV.— 743, Saurer IV.— 744, Marta IV.— 745, Marta IV.— 746, Isotto IV.— 747, Fiat Torino IV.— 748, Graf Stiff IV.— 750, Spa IV.— 751, Spa IV.— 752, Spa IV.— 749, Büsing IV.— 753, Daimler IV.— 754, Italla IV.— 755, Spa IV.— 756, Spa IV.— 757, Italla IV.— 758, Spa IV.— 759, Spa IV.— 760, Spa IV.— 761, Spa IV.— 762, Puch IV.— 780, Lloyd IV.— 783, Stoewer IV.— 784.
 Uslovi za ovu licitaciju, kao i sami automobili, koji će se prodavati, mogu se videti za vreme kancelarijskog rada u artilerijskoj radionici u Ljubljani sve do na sam dan licitacije svakog dana.
 Svaki licitant pre licitacije polaže kauciju i to:
 a) Podanici Kraljevstva SHS 5% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.
 b) Strani podanici 10% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.
 Kaucije svih licitanata, koji su izlicitirali svaki pojedini automobil se zadržavaju do rešenja licitacije, a ostalima se odmah vraćaju.
 Pozivaju se sva zainteresovana lica, da učestvuju kod ove licitacije.
Iz kancelarije Dravske divizijske oblasti I. Broj 4114 u Ljubljani.

VRTNAR, krasno pesniško zbirko, ki je preložena v vse svetovne jezike, je založila v izbranem prevodu Dr. A. Gradnika **Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8**
 Cena broširanemu izvodu Din. 16.—, vezanemu v papir Din. 20.—, v usnje krasno vezano Din. 50.—.

Prva Jugoslov. tvornica vagona, strojeva i mostova, d. d., Brod n. S.
išče 2 železo-livarja
 s takojšnjim nastopom. Reflektira se samo na prvovrstne moči z daljšo prakso. Ponudbe naj se pošljejo na gorenji naslov.